

Wellamo-opiston yhdenvertaisuussuunnitelma
Hyväksytty opiston johtoryhmässä 10.5.2023

Johdanto

Yhdenvertaisuuslaki velvoittaa viranomaiset tekemään toimintaansa ja työnantajarooliaan koskevan yhdenvertaisuussuunnitelman (20.1.2004/21, 4 §). Lahden kaupungilla on henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2022-2025. Lahden kaupunki edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäisee syrjintää kaikessa toiminnassaan. Lahden kaupungilla kaikki ihmiset ovat toisiinsa verrattuina samanarvoisia. Yhdenvertaisuussuunnittelun tarkoitus on varmistaa, että erilaisista lähtökohdista tulevat henkilöt saavat tasavertaiset mahdollisuudet opiskeluun ja työntekoon.

Wellamo-opistossa kaikki kantavat vastuuta yhdenvertaisuuden toteutumisesta. Yhdenvertaisuuslain perustella ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, sukupuoli-identiteetin tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi kiellettyä on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä. Laki sisältää myös positiivisen erityiskohtelun käsitteen: Sellainen oikeasuhtainen erilainen kohtelu, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen taikka syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen, ei ole syrjintää.

Wellamo-opisto toimii syrjinnän vastustamisen puolesta. Syrjinnästä vapaa alue -merkillä opisto ottaa kantaa syrjimättömyyteen ja yhdenvertaisuuden puolesta.

Wellamo-opistossa huomioidaan opetuksen saavutettavuus ja esteettömyys kaikessa päätöksenteossa, strategisessa työssä ja opetuksen kehittämisessä. Saavutettavuudella tarkoitetaan

- mahdollisimman vähän rajoittavia ympäristöjä ja liikkumisen esteettömyyttä
- opetuksen, palvelujen ja viestinnän saavutettavuutta, välineiden ja materiaalien käytettävyyttä
- kommunikaation ja tiedon ymmärrettävyyttä sekä mahdollisuutta osallistua vuorovaikutukseen ja itseä koskevaan päätöksentekoon

Toimintakulttuuri ja osallisuuden tukeminen

Wellamo-opiston toiminnan lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta. Esteettömiä ja saavutettavia oppimisympäristöjä, palveluja ja viestintää kehittämällä voidaan lisätä laajempaa yhteiskunnallista osallisuutta.

Osallisuuden edistämällä saadaan aikaan uusia käytänteitä ja kehitetään jatkuvasti olemassa olevia toimintatapoja. Käytännössä tämä tarkoittaa, että Wellamo-opisto arvioi kaikkea toimintaansa arviointisuunnitelman mukaisesti ja kehittää toimintatapoja yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi.

Opiskelemaan hakeutuminen

Oppilaitoksissa on kiinnitettävä erityistä huomiota tasa-arvon toteutumiseen opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä ja opintosuorituksia arvioitaessa. Oppilaitoksen sekä muiden koulutusta ja opetusta järjestävien yhteisöjen menettelyä on pidettävä laissa kiellettyä syrjintänä, jos henkilö asetetaan opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä, opintosuoritusten arvioinnissa tai oppilaitoksen tai yhteisön muussa varsinaisessa toiminnassa sukupuolen perusteella muita epäedullisempaan asemaan.

Wellamo-opiston opetus on pääsääntöisesti tarkoitettu kaikille ja erillisiä pääsykokeita ei ole lukuun ottamatta aikuisten taiteen perusopetusta. Opetukseen voi ilmoittautua netissä, puhelimitse, Lahti-Pisteessä ja toimistossa. Ilmoittautumisohjeistus on suomeksi ja englanniksi. Mahdolliset etuudet kuten opiskelijoille kohdennettu opintoseteliavustuksen saajat arvotaan.

Opiskelu, opetus ja koulutussuunnittelu

Wellamo-opistossa voi harrastaa ja opiskella iästä ja koulutustausta huolimatta. Opiskelu opistossa on mahdollista huolimatta asuinkunnasta. Säännöllinen yhteistyö erilaisten moninaisuutta edustavien tahojen kanssa tukee opetuksen suunnittelua ja toteuttamista kestävästi ja yhdenvertaisesti.

Opetusta järjestetään lähellä kuntalaisia eri puolilla toimialuetta pääsääntöisesti koulujen tiloissa. Opetuksen ja oppimisympäristön yhdenvertaisuuden osalta pyritään siihen, että menetelmät ovat esteettömiä.

Huomioimme opiskelijoiden monimuotoisuuden koulutussuunnittelussa ja opetuksessa myös verkko- ja monimuoto-opetuksen tarjoamat mahdollisuudet.

Olemme valmistelleet hyvän opetuksen periaatteet – opetuksen eettiset ohjeet

1. Kaikilla on oikeus oppia ja kaikki voivat onnistua sekä kehittyä.
Oppiminen on opetuksen keskiössä.
2. Luon oppimistilanteesta turvallisen ja kunnioittavan tilan, jossa vallitsee tasa-arvoinen, kannustava sekä turvallinen ilmapiiri. Olen vaitiolovelvollinen.
3. Huomioin tehtävänannossa ja palautteessa oppijan iän, oppimistaustan, taitotason, oppimistilanteen ja mahdolliset opetussuunnitelmanvaatimukset.
4. Annan palautetta kannustavasti, vuorovaikutteisesti ja rakentavasti koko oppimisen ajan, oppimisen ilo huomioiden.
5. Otan vastaan palautteen ja pyrin vastaamaan siihen neutraalisti ja erottamaan persoonaan ja opetukseen liittyvät kommentit.
6. Opetus on sukupuolisensitiivistä ja kunnioitan sukupuolen ja kulttuurien moninaisuutta.
7. Kunnioitan jokaisen kehoa, teosta ja suoritusta. Pyydän fyysiseen koskettamiseen luvan.
8. Suhtaudun sallivasti ja empaattisesti kaikkiin oppijoihin. Kannustan yhteisesti ja henkilökohtaisesti.
9. Opetan omalla persoonallisella tyylilläni, mutta en anna maailmankuvani, katsomukseni tai mieltymykseni hallita opetusta.
10. Kunnioitan samassa opetustilassa työskenteleviä toimijoita lopettamalla opetukseni ajoissa ja huolehtimalla tilojen siisteydestä sekä järjestyksestä oman opetukseni jälkeen.

Opetuksen mukauttaminen ja eriyttäminen

Opetuksen mukauttaminen voi kohdistua muun muassa opetuksen tavoitteisiin, sisältöihin, käytettäviin opetusmateriaaleihin ja -menetelmiin, kommunikaatioon, työtapoihin, arviointiin sekä käytettävissä olevaan aikaan. Näin oppilaille voidaan tuottaa onnistumisen kokemuksia sekä tarjota mahdollisuuksia kehittyä ja oppia heidän omien vahvuuksiensa mukaisesti.

Syrjinnän ehkäisemiseksi tarvitaan toiminnan kohtuullista mukautusta, eli tapauskohtaisesti tehtäviä asianmukaisia muutoksia ja järjestelyitä, joilla varmistetaan kaikkien ihmisten

mahdollisuus osallistua toimintaan yhdenvertaisesti muiden kanssa. Mukautusvelvoite koskee työnantajien ja koulutuksen järjestäjien lisäksi myös palvelujen tarjoajia, kuten oppilaitoksia. Kohtuullisilla mukautuksilla tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla edistetään vammaisen yhdenvertaista työn saantia ja suoriutumista työtehtävistä sekä etenemistä työuralla.

Taiteen perusopetuksen yleisen ja laajan oppimäärän opetussuunnitelmien perusteet tukevat oppimäärän yksilöllistämistä henkilökohtaisen opetussuunnitelman avulla. Henkilökohtaisessa opetussuunnitelmassa määritellään opintojen laajuus, tavoitteet ja sisällöt, opetuksen ja arvioinnin käytännöt sekä opiskelu-aika ottaen huomioon oppilaan yksilölliset ominaisuudet, kuten mahdolliset toimintarajoitteet tai oppimisvaikeudet.

Syrjinnän ja seksuaalisen häirinnän ehkäisy

Laki kieltää syrjinnän sukupuolen perusteella. Oppilaitoksessa kaikkia opiskelijoita on kohdeltava ja arvioitava yhdenvertaisesti. Opiskelijoilla tulee olla oikeus turvalliseen opiskelu-ympäristöön. Oppilaitoksissa ei pidä sallia minkäänlaista seksuaalista häirintää. Seksuaalista häirintää voi ilmetä esimerkiksi seuraavin tavoin: härskit puheet, kaksimieliset vitsit sekä vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat asiattomat huomautukset tai kysymykset, ei-toivottu fyysinen kosketus.

Vammaisuus

Vammaispalvelut koskettavat laajaa ihmisjoukkoa. Arviolta joka kuudes suomalainen elää jonkinasteisen vamman tai toimintakyvyn rajoitteen kanssa. Vaikka vammaispalveluiden piirissä on vain alle viisi prosenttia väestöstä, koskettaa lainsäädäntö myös omaisia ja läheisiä. Paitsi että monelle vammaiselle palveluista riippuu mahdollisuus hyvään ja itsenäiseen elämään, on vammaispalveluilla myös yleinen yhteiskunnallinen ulottuvuus: miten yhteiskunta turvaa vammaisten ihmisten oikeuksien toteutumisen, miten yhdenvertaisuus ja osallisuus turvataan. Wellamo-opiston palveluita pyritään mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan kohdentamaan myös vammaisille ja toimintarajoitteisille.

Toimenpiteet

Eu:n tietosuojadirektiiviin vaikutusten huomioiminen 25.5.2018 alkaen

Arviointisuunnitelma vuosille 2022-2025/ jatkuva päivittäminen

Lahden kaupungin työhyvinvointikyselyt

Digitaalinen opehuone henkilöstölle

Peda.net –oppimisympäristö henkilöstölle ja opiskelijoille

Työharjoittelun mahdollistaminen osana opiston työyhteisöä

Erillisissä laatu- ja kehittämishankkeissa huomioidaan mm. opetushenkilöstön

koulutusmahdollisuudet

Pyritään innovatiiviseen hallinto- ja organisaatorajat ylittävään yhteistyöhön

Syrjinnästä vapaa -alue